

Mestactieplan

Groene Kring op bezoek bij minister Schauvliege

Om de opgelegde maatregelen van het nieuwe MAP uit te voeren, beloofde de Vlaamse overheid flankerende maatregelen die de land- en tuinbouwers moeten helpen om de nieuwe regels te implementeren. Van de beloofde maatregelen zijn er tot op vandaag maar weinig in de praktijk omgezet. Het begin van het nieuwe jaar is een uitgelezen moment om onze wensen voor het nieuwe jaar over te brengen. Daarom trok Groene Kring op 13 januari met een nieuwjaarsbrief naar minister van leefmilieu Joke Schauvliege.

GK: Het Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting (CVBB) is onlangs van start gegaan. Wat moeten we van dit CVBB verwachten?

Minister Schauvliege: “Het CVBB is eind 2011 opgericht en bestaat uit een samenwerking tussen de verschillende praktijkcentra. De coördinator is op 1 december gestart. Het CVBB beschikt over 2,5 mio. euro per jaar (2012, 2013 en 2014) en is verantwoordelijk voor het aansturen van de waterkwaliteitsgroepen. Deze moeten dringend worden opgestart om de waterkwaliteit in de focusgebieden te verbeteren.”

GK: Enkel erkende praktijkcentra zijn opgenomen in het CVBB. Zijn alle praktijkcentra voldoende op de hoogte om alle sectoren te begeleiden en zullen de land- en tuinbouwers voldoende vertrouwen hebben in de begeleidingspersonen?

Minister Schauvliege: “Wij zullen deze bezorgdheid zeker meenemen, maar naast deze praktijkcentra rekenen wij ook op landbouworganisaties als Boerenbond, die zijn engagement heeft gegeven om de werking van de waterkwaliteitsgroepen te ondersteunen. Via deze weg hopen we ook een bredere ondersteuning mee te geven, bijvoorbeeld via de vakbladen.”

GK: Ook de oprichting van waterkwaliteitsgroepen, waarbij lokale land- en tuinbouwers samen de oorzaken en vervolgens ook oplossingen zoeken voor de slechte resultaten van bepaalde meetpunten, behoort tot de flankerende maatregelen. Hoe ver staat het met de implementatie van deze waterkwaliteitsgroepen?

Minister Schauvliege: “De implementatie van de waterkwaliteitsgroepen zit in de aanloopfase. Eerst moeten de landbouwers aangeschreven worden. Hiervoor moeten de nodige gegevens worden opgevraagd en moet er toestemming worden verleend voor het vrijgeven van deze gegevens. In principe zou iedere landbouwer die in focusgebied ligt ten laatste tegen 15 februari moeten aangeschreven worden. Samen met de praktijkcentra zullen deze landbouwers dan aangespoord worden om aan de waterkwaliteitsgroepen deel te nemen. Eenmaal de deelnemers gekend zijn, kan de waterkwaliteitsgroep van start gaan. Dan pas zullen de problemen gedetecteerd kunnen worden om vervolgens te bekijken hoe ze kunnen worden aangepakt.”

GK: Is een landbouwer verplicht om deel te nemen aan de waterkwaliteitsgroep en zijn er individuele gevolgen voor de betrokken land- en tuinbouwers als de waterkwaliteitsgroep geen resultaat boekt?

Minister Schauvliege: “Deelname aan een waterkwaliteitsgroep is niet verplicht maar wordt natuurlijk sterk aanbevolen. De gevolgen van het niet of onvoldoende behalen van een goede waterkwaliteit zal collectief gedragen worden. In 2013 en 2014 immers worden de resultaten door Europa geëvalueerd.”

GK: Eind 2011 werd het begrip ‘focusgebied’ geïntroduceerd. In deze gebieden gelden verlaagde drempelwaarden voor nitraatresidu's. De land- en tuinbouwers zijn vandaag nog niet op de hoogte van welke percelen in een focusgebied liggen. Wanneer wordt dit bekend gemaakt?

Minister Schauvliege: “Ten eerste worden de percelen die in de focusgebieden liggen, aangeduid op de verzamelaanvraag. De betrokken landbouwers worden daarnaast ook aangeschreven door het CVBB, die hen op de hoogte zal brengen van de opstart van de waterkwaliteitsgroepen en zal oproepen tot deelname. Het CVBB zal beslissen over het aantal waterkwaliteitsgroepen dat zal worden opgericht. Dus voor de start van het nieuwe bemestingsseizoen zullen de land- en tuinbouwers in focusgebieden via de verzamelaanvraag een bericht krijgen. Voor de percelen waar niets wordt vermeld, mag je er van uit gaan dat zij niet in een focusgebied liggen.”

GK: De metingen van het nitraatresidu vertonen zeer wisselvallige resultaten. Worden de analysetechnieken onderzocht?

Minister Schauvliege: “De verwerking van de resultaten is momenteel lopende. Indien we grote vertekeningen vaststellen, zal er een overleg plaatsvinden om te bekijken hoe we hiermee moeten omgaan.”

GK: Waarom geeft men nog steeds de voorkeur voor dit beoordelingssysteem dat niet betrouwbaar is?

Minister Schauvliege: “Het is inderdaad geen exacte wetenschap, maar er worden dan ook geen sancties aan gekoppeld. Het nitraatresidusysteem is opgezet als een begeleidend instrument waardoor het een nuttig hulpmiddel is voor de landbouwers.”

GK: Zijn er inmiddels ook referentiepercelen waar metingen op worden uitgevoerd en wordt er rekening gehouden met de meetresultaten van deze percelen?

Minister Schauvliege: “Er zijn inderdaad externe factoren die een invloed hebben op de metingen, zoals het klimaat (temperatuur en neerslag). Wij hebben al enkele referentiepercelen opgezet en starten met een verdere uitbouw ervan, zodat wij metingen kunnen uitvoeren om deze invloeden in kaart te brengen. Wanneer er uitzonderlijke waarnemingen zijn, bijvoorbeeld door droogte, kan er gecorrigeerd worden.”

GK: Het is ook duidelijk dat het meetnet in Vlaanderen niet op dezelfde manier functioneert als in andere Europese landen. Zo werken andere lidstaten met gemiddelde waarden terwijl in Vlaanderen een meetpunt als ‘slecht’ wordt beschouwd vanaf het moment dat er één slechte meting is. Op welke manier wordt hier werk van gemaakt en zal een herziening nog op tijd komen, dit wil zeggen voor de onderhandelingen over een nieuw mestdecreet?

Minister Schauvliege: “De aangekondigde begeleidende maatregelen gaan in 2012 alvast van start. Deze liggen ook binnen de Vlaamse bevoegdheid. Wat het meetnet betreft, ligt dit anders aangezien we hierover moeten onderhandelen met Europa. Er zullen zeker eerst studies opgezet moeten worden. Een aanpassing van het meetnet vragen, is ook niet gemakkelijk verdedigbaar bij de Europese Commissie. Als minister ga ik het engagement aan om hier aan te werken maar zonder meer afschaffen is geen optie omdat het fijnmazig meetnet ons ook grondige en gedetailleerde informatie geeft die nuttig gebruikt kan worden als we werken aan de verbetering van de MAP-meetpunten. We kunnen wel inzetten op de herziening van de rapportage aan Europa en de manier van beoordeling van de metingen. We moeten dus een duidelijk onderscheid maken tussen de beoordeling van het meetnet en de rapportering naar Europa.”

GK: Het is toch perfect verdedigbaar dat je twee instrumenten gebruikt om tot goede resultaten te komen: een fijnmazig netwerk op basis waarvan je een begeleidingssysteem kan opzetten voor land- en tuinbouwers en een ander netwerk, gelijkaardig aan dat van andere lidstaten, voor de beoordeling en rapportering bij Europa.

Minister Schauvliege: “Het engagement om het meetnet te herzien is er alvast en we willen hier verder aan werken.”

GK: VLM doet ook onderzoek op eigen percelen. Zijn de eerste resultaten al gekend? Er worden immers verschillende resultaten verspreid onder de landbouwers.

Minister Schauvliege: “Wij zijn verbaasd dat er al geruchten gaan over de eindresultaten van dit onderzoek. Wij zijn hier zelf alvast niet van op de hoogte. Zelfs al zijn de resultaten van de analyses gekend, dan nog moeten deze eerst statistisch verwerkt worden, vooraleer een eindoordeel kan uitgesproken worden.”

GK: De mestbank heeft in de najaarscampagne duidelijk gesteld dat voor de staalname van mest voor mestverwerking er vanaf 2012 een nieuwe methode verplicht is en dat men met geregistreerde staalnemers moet werken. Deze moeten de nodige opleidingen hebben gevolgd, maar deze opleidingen zijn nog niet ter beschikking.

Minister Schauvliege: “In principe mag de mestbank geen andere stalen aannemen, maar er zijn nog geen effectieve sancties aan verbonden. Maar je moet de wetgeving wel volgen. We zullen dan ook nagaan wat de stand van zaken van deze opleiding momenteel is.”

GK: De regeling ‘eigen trekker’ is nog onvoldoende duidelijk en zijn de uitzonderingen nog niet neergeschreven. Op welke manier moeten de landbouwers hiermee omgaan?

Minister Schauvliege: “Het is de bedoeling dat we deze opnemen in een uitvoeringsbesluit ‘vervoer’. We zullen hier de nodige uitzonderingen, zoals vader/zoon, in opnemen. Het is evenwel moeilijk om alle uitzonderingen te definiëren. We vragen hier dan ook aan de Mestbank om met gezond verstand te handelen.”

GK: Dit kan wel leiden tot individuele verschillen in de praktijk.

Minister Schauvliege: “Het is de doelstelling om de lijst met uitzonderingen zo volledig mogelijk op te maken, maar het is een utopie dat we alle uitzonderlijke gevallen kunnen oplijsten.”

GK: VLM start een eigen e-loket op. Groene Kring betreurt dat er geen gezamenlijk portaal wordt opgezet met het e-loket van landbouw.

Minister Schauvliege: “Een gemeenschappelijk loket uitbouwen is geen gemakkelijke opgave. Dit gaat gepaard met talrijke problemen die moeten opgelost worden. Zo is het bijvoorbeeld een probleem dat beide administraties een ander doelpubliek hebben: zo heeft ALV enkel met landbouwers te maken en VLM met landbouwers en intermediairen (bv. mestvoerders, mestverwerkers enz.). Hierdoor is volledige integratie zeer moeilijk. Er wordt over gewaakt dat er zoveel mogelijk wordt samengewerkt en dat aparte opzetten vermeden worden. Het streefdoel is om op middellange termijn een koppeling te maken tussen de beide e-loketten, maar tot dan is een apart e-loket de enige optie.”

Wij danken de minister voor de ontvangst en hopen dat al onze wensen in 2012 in vervulling kunnen gaan.

Marijke Jordens